

ת"פ 35175/06/12 - מדינת ישראל נגד סאן (צינאת) ציפצי, מוסטפא בן עמאש

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 35175-06-12 מדינת ישראל נ' ציפצי ואח' 26 ביוני 2014

בפני כב' השופטת חני הורוביץ
המאשימה
מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז חיפה
נגד
הנאשמים
1. סאן (צינאת) ציפצי
2. מוסטפא בן עמאש

גזר דין

גזר דין ביחס לנאשם 1

1. על יסוד הודייתם בעובדות כתב אישום מתוקן הורשעו, נאשם 1 - בעבירה של **שוד**, לפי סעיף 402(ב) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 [החוק] ונאשם 2 - בעבירה של **סיוע לשוד**, לפי סעיף 402(ב) + סעיף 31 לחוק.

2. נאשם 1 [הנאשם] צעיר יליד 1991 ונאשם 2 צעיר יליד 1988. ביום 28.2.13 נגזרו על נאשם 2 - 12 חודשי מאסר, מתוכם 5 חודשים מאסר בפועל והיתרה על תנאי למשך 3 שנים, לבל יעבור עבירת אלימות מסוג פשע. נאשם 2 רצה את עונשו בעבודות שירות. כמו כן הוטל עליו צו מבחן למשך 18 חודשים.

3. לבקשת שירות המבחן נדחה הדיון בגזר דינו של הנאשם מעת לעת, ככל שהתקדם לשלבים מתקדמים בתוכנית הטיפולית במלכישוע. כאשר כיום, כמפורט בהמשך, הוא נמצא בשלב ד' של התוכנית, הכולל מגורים בהוסטל בעפולה ועבודה במפעל מחוץ להוסטל.

כתב האישום

4. עפ"י כתב האישום המתוקן, בליל ה- 14.6.12 אחר חצות, שהו הנאשמים עם חברם, עלאא חמדאן [עלאא], ברח' שפירא בחיפה. עלאא והנאשם החליטו לשדוד מכשיר טלפון נייד מעובר אורח, בנוכחות נאשם 2.

עמוד 1

5. בסמוך לשעה 01:30 הגיעו עלאא והנאשמים לרח' הרצל בחיפה וניגשו למתלונן, שהמתין למונית וביקשו ממנו לטלפן מהטלפון הנייד שברשותו. המתלונן השיבם כי אין לו שיחות יוצאות ממכשיר הטלפון הנייד שברשותו, או אז הנאשם ועלאא היכו אותו. עלאא נתן למתלונן מכת אגרוף בפניו, והנאשם דחף אותו, כל זאת במטרה לשדוד אותו. בגלל המכות שקיבל, נפל המתלונן ארצה ובעודו שרוע על הכביש, נטלו ממנו עלאא והנאשם את מכשיר הטלפון הנייד שלו ואת תעודת הזהות שלו, בכוונה לשללם ממנו שלילת קבע והשלושה נמלטו מהמקום.

למתלונן נגרמו חבלות בעיניו ובפניו הוא הובהל לבי"ח בניידת מד"א.

מייד לאחר האירוע, עלאא מסר את מכשיר הטלפון הנייד של המתלונן לנאשם, על מנת שימכור אותו וזה עשה כן.

תסקירי שירות המבחן

6. מהתסקיר הראשון שהוגש ב- 21.1.13, עולה כי הנאשם רווק כבן 21, מכור לסמים. נמצא במעצר בית בבית דודיו, בג'יסר-א-זרקא. טרם מעצרו התגורר בבית אימו בחיפה ועבד לדבריו כגן. הוא הצעיר מבין ארבעה אחים. אביו נפטר לפני כ- 15 שנה מדום לב, כנראה על רקע התמכרות לסמים.

הנאשם בוגר 10 כיתות, אך השלים 12 שנ"ל וחלק מבחינות הבגרות, במסגרת הקהילה הטיפולית ב-"מלכישוע". על רקע מעורבותו בעבירות סמים ואלימות, הושעה מספסל הלימודים והופנה ל-"מיתר" (מסגרת לנערים חסרי מסגרת לימודית) ובמקביל, שולב בלימודים בפרוייקט "הילה" במטרה להשלים 12 שנ"ל. בשל קשיי התנהגות, הופנה לאבחון והתברר כי סובל מהפרעות קשב וריכוז והחל בטיפול תרופתי. לנוכח שימוש קבוע שלו בסמים מסוג גראס, הופנה בינואר 2008 ליחידה לטיפול בהתמכרויות בחיפה, הגיע באופן קבוע למפגשים וסיפק בדיקות שתן נקיות. במקביל שולב בפסיכותרפיה גופנית ובפרוייקטים נוספים, אך למרות ששיתף פעולה, המשיך לשוטט עם נערי שוליים, לשתות אלכוהול ולהסתבך בעבירות ועל כן הוחלט, בצו בימ"ש לנוער בהיותו בן 17, להעמידו בתקופת מבחן ב-"מלכישוע" כחלופה למעצרו.

מהדיווחים שנתקבלו מ-"מלכישוע" עולה כי אף שבתחילת הדרך נראה שנענה לסמכות ובצע את המוטל עליו, היה מעורב במספר הפרות חמורות של כללי המסגרת ובעקבות זאת הורחק והוחזר למעצר. כעבור כחודש וחצי נעשה ניסיון שצלח להחזירו לתוכנית. הפעם גילה מוטיבציה לשינוי ועבר בהצלחה את שלב הטיפול ב-"מלכישוע".

אחר עבר למעונית, לתקופה של כחצי שנה ובמקביל, החל לעבוד אצל קבלן שיפוצים וגילה חריצות ורצינות בעבודתו. עם זאת, במהלך הטיפול במעונית עלו לעיתים ספקות בדבר אמינותו. לאחר שחזר להתגורר בבית האם, שולב כאמור בטיפול היחידה להתמכרויות ועבד בגינן. לדבריו, חזר להתרועע עם חבריו מהעבר וכשלושה חודשים טרם מעצרו הנוכחי, החל לעשות שימוש באקסטזי ולצרוך אלכוהול.

הנאשם לקח אחריות מלאה לעבירה הנדונה. הוא טען כי האירוע אירע כשלושה ימים לפני חתונת אחותו ובעת שפגש את שותפיו לעבירה, היה תחת השפעת אלכוהול. הוא הביע חרטה על מעשיו וצער על שלא פנה למטפלת ביחידה ושיתף אותה, כי חזר לעשות שימוש בסמים, מה שהיה מונע לדבריו את הסתבכותו בעבירה.

לחובתו הרשעה אחת בעבירות סמים ואלימות וכן תלוי נגדו עונש מאסר מותנה.

בשים לב לגילו הצעיר ולנכונותו לחזור לטיפול, ביקש שירות המבחן דחייה של הדיון בחודשיים, על מנת לבחון אפשרות שילובו מחדש ב-"מלכישוע" בהתאם להמלצת הגורמים המקצועיים שם ולכך כאמור נעתרתי.

7. בתסקיר שני מיום 2.4.13 נכתב כי הנאשם עבר את הבדיקות הרפואיות ונעשו כל הסידורים על מנת לאפשר קליטתו בקהילה הטיפולית "מלכישוע", החל מיום 11.4.13 והתבקשה לצורך כך ע"י שירות המבחן דחייה של הדיון בארבעה חודשים.

8. בתסקיר משלים נוסף מיום 25.8.13, דווח כי הנאשם נקלט במלכישוע, החל בטיפול ונראה שהוא מקבל את חוקי המקום ונ ג דרך כלל על פיהם. לעיתים מופיעות אצלו חריגות, הקשורות בשחרור כעסים.

הנאשם הביע רצון להמשיך בהליך הטיפולי, כאשר בחוויה שלו הטיפול מספק מענה לצרכיו ומסייע לו להגיע לתובנות לגבי עצמו. לנוכח היותו בשלב ראשוני של התהליך, התבקשה דחייה של עוד ארבעה חודשים לצורך בחינת המשך שילובו בקהילה והתקדמות הטיפול. הדחייה ניתנה.

9. מתסקיר רביעי שהוגש ב- 30.12.13, עולה כי הנאשם נמצא בסוף שלב ב' של הטיפול ובעוד מספר שבועות יעלה לשלב ג', הוא השלב האחרון בטיפול בקהילה. במסגרת שלב זה, בנוסף לטיפול הפרטני והקבוצתי והחובות לסייע למטופלים הנמצאים בשלבים מוקדמים יותר, יוצאים המטופלים מדי יום לעבודה מחוץ לקהילה, מבקרים באופן סדיר אצל משפחותיהם ועוברים סדנאות המכינות אותם לחיים עצמאיים ונורמטיביים.

מדיווח הגורמים הטיפוליים עולה כי הנאשם לוקח אחריות בתפקידיו בקהילה וחל שיפור ניכר בהתנהגותו. הוא מגויס לטיפול, משתף, משמש דוגמה ויוצר קשרים חברתיים בריאים יותר. לאור התקדמותו והתהליך המשמעותי שהלה עובר, התבקשה דחייה של חודשיים, במהלכה תמשך בחינת תפקודו תוך מעבר לשלב הטיפולי הבא.

10. מתסקיר שהוגש ב- 13.3.14 עולה כי הנאשם נמצא בשלב ג' ובעוד כחודש עתיד לעלות לשלב ד' הוא שלב ההוסטל, במהלכו יוצאים המטופלים לדירת מעבר, בה הם מיישמים את העקרונות שלמדו ומתאפשר להם להשתלב בעבודה, לנהל קשרים חברתיים, ללמוד לנהל את ענייניהם וכיוצא בזה.

הנאשם החל לעבוד מחוץ לקהילה ומצליח להתמודד עם קשיים במקום עבודתו, אך עלו קשיים בהתנהלותו בחוץ, הקשורים בנטייתו לרצות אחרים ולא לדעת להציב גבולות. הוא משתף את המטפלים בקשייו ובחששותיו מהתמודדות עם החיים מחוץ לקהילה. לדבריו רכש מיומנויות שהיו חסרות לו בעבר, לרבות היכולת לבקש עזרה ולשתף בנושאים משמעותיים, כמו גם בקשיים שהוא עובר. מאחר וקיים ספק לגבי מידת כוחותיו ויכולתו לנהל אורח חיים בוגר ועצמאי בחוץ, התבקשה דחייה של הדיון בשלושה חודשים נוספים.

11. מתסקיר אחרון (שישי במספר) מיום 16.6.14, עולה כי הנאשם עבר להתגורר בהוסטל בעפולה ועובד במפעל "עוף טוב". שלב ההוסטל אורך כחמישה חודשים, לאחריו עוברים השוהים להתגורר בדירת המשך השייכת לקהילה או בחרים לחזור לביתם. הנאשם התאקלם יפה הן מבחינה חברתית והן בעבודה, אף שבתחילה היו מספר מקרים של התנהגות אימפולסיבית מצידו, בהם התנהג באופן לא מותאם. להערכת הגורמים המטפלים, חשוב להעמידו בצו מבחן כדי לשמור על מסגרת מארגנת עבורו, שתסייע לו בהתמודדות וביישום של מה שלמד. על אף שעדיין קיימים קשיים עימם הוא מתמודד, לאור כברת הדרך שעשה והעובדה שגם כיום ממשיך בהוסטל, ההמלצה היא להטיל עליו צו מבחן למשך 18 חודשים, במהלכם ימשיך את הטיפול בהוסטל וישולב ביחידה לטיפול נפגעי סמים במקום מגוריו, להאריך את המאסר המותנה ולהטיל עליו התחייבות עצמית.

ראיות לעונש

12. ב"כ המאשימה הגישה את גיליון הר"פ של הנאשם ואת גזר הדין, לגביו יש עונש מאסר מותנה של 7 חודשים שהוא חב הפעלה (מא/2). בנוסף הוגשו תעודה רפואית ותצלומים של המתלונן.

טיעוני הצדדים

13. טיעוני המאשימה נשמעו בדיון ביום 24.1.13 וטיעוניו של הסנגור בדיון ביום 3.2.13. מאז נעתרתי כאמור לבקשות שירות המבחן לדחות את הדיונים, על מנת לאפשר המשך הטיפול בנאשם בקהילה הטיפולית מלכישוע ולאחר מכן גם בהוסטל, כמפורט בהרחבה לעיל ובתסקירי שירות המבחן.

14. ב"כ המאשימה טענה שמדובר במעשה מכוער וחמור וביהמ"ש חייב להחמיר עם עבריינים המסכנים את שלום הציבור ברחבי העיר.

הערך החברתי שנפגע הוא הפגיעה בשלום הציבור. התופעה של שוד פלאפונים הפכה נפוצה במחוזותינו ומצדיקה החמרה בענישה.

במהלך השוד הופעלה אלימות, למתלונן נגרמו חבלות והוא נמצא מוטל על הכביש והובהל לבית חולים באמצעות אמבולנס.

15. ב"כ המאשימה טענה כי מתחם הענישה לגבי הנאשם ועלאא, עומד על בין שנתיים לחמש שנות

מאסר. ב"כ המאשימה הפנתה לגזה"ד בעניינו של עלאא, שנדון ל- 30 חודשי מאסר בפועל מיום מעצרו, מאסר מותנה בן 12 חודשים למשך 3 שנים וחויב לשלם למתלונן פיצוי בסך 3,000 ₪.

הפרקליטה ביקשה להטיל על הנאשם מאסר בפועל, הפעלת המאסר על תנאי באופן מצטבר, מאסר מותנה ופיצוי למתלונן.

גם בסופו של הליך, על אף התמורות שחלו בנאשם במהלך הזמן שחלף מעת הטיעון הראשון לעונש, שבה ב"כ המאשימה וטענה שיש לשלוח את הנאשם למאסר בפועל ולהפעיל את המאסר המותנה. זאת בשים לב לעיקרון של אחידות הענישה וחומרת העבירות.

16. הסנגור בשלב הטיעון לעונש, טרם שנעתרתי להמלצות שירות המבחן לאפשר הליך גמילה ושיקום, ביקש לאבחן בין הנאשם לבין עלאא וטען כי כל מה שעשה הנאשם הוא לדחוף את המתלונן ולמעשה אותה פגיעה במתלונן באה מתקיפתו החמורה בידי עלאא, שנשפט בפני שופט אחר. יחד עם זאת, אין לדעת ממה נגרמה פגיעתו של המתלונן, שהיה שיכור כל כך, עד שבחקירתו לא זכר דבר מהאירוע וזהות מי שתקפו אותו.

עוד הבהיר הסנגור כי עלאא בחר לנהל את משפטו, לנהל הוכחות ורק בשלב מאוחר הגיעו עימו להסדר, בעוד שלגבי הנאשם מלכתחילה ביקש שירות המבחן לשקול הליך טיפולי בעניינו, וכך גם היה.

הסנגור טען כי יש מקום במקרה זה לחרוג ממתחם העונש ההולם לצורכי שיקומו של הנאשם בהתאם לסעיף 40 ד (א) לחוק.

בסופו של ההליך, הפנה הסנגור להליך השיקום שעבר הנאשם, להמלצות שירות המבחן וביקש לאמצן.

17. הנאשם ב"דברו האחרון" ציין כי שינה את אורח חייו ואף את שמו הפרטי שינה ל"סאן"- שמש. הוא הודה על ההזדמנות שניתנה לו עד כה וביקש לאפשר לו להמשיך לעבוד ולהיות בפיקוח שירות המבחן.

דין

18. עבירת שוד, בפרט כשהיא מלווה באלימות פיזית, הנה תופעה חמורה מאוד.

בית המשפט העליון קבע לא אחת כי עבירה זו מצדיקה בדרך כלל מאסר בפועל משמעותי.

כדבריו:

"אכן, האלימות הפכה במידה רבה חלק מהוויית החיים בחברה הישראלית. עובדה מצערת זו מחייבת שימת דגש על הרתעת הרבים בשל הצורך לעשות למיגור התופעה ולמצער לצימצום מימדיה" - עפ 1620/12 יבגני מוסטובוי נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 11.9.12).

ולעניין עבירת שוד של טלפונים ניידים, שזה מכבר הפכה למכת מדינה, נאמר כי:

"כבר נשפכו דיואות רבים על חומרתה של עבירת השוד, המצדיקה ככלל עונש מאסר מאחורי סורג ובריח... בטחונם האישי של עוברי אורח הוא יעוד מרכזי של בתי המשפט, ועליהם לעמוד בו, וליתן ידם להנחלת התחושה כי היורד לבטחונם, לכבודם ולרכושם של בני אנוש אחרים, דינו מאסר משמעותי...". - ע"פ 5901/10 סבטוסלב נגד מ"י (ניתן ביום 17.5.11).

מתחם הענישה כפי שטענה ב"כ המאשימה, הולם את נסיבות העבירה וחומרתה.

19. הנאשם דן צעיר אמנם מנאשם 2, אך חלקו בביצוע העבירה משמעותי יותר.

לנאשם גם עבר פלילי, הכולל עונש מאסר מותנה בר הפעלה.

אכן על נאשם 2, שחלקו היה מינורי והסתכם בכך שעמד באופן פסיבי לצד הנאשם ועלאא עת הפעילו אלימות כלפי המתלונן ונטלו את רכושו, גזרתי כאמור 12 חודשים, מתוכם 5 חודשי מאסר בפועל, לריצוי בעבודות שירות והיתר על תנאי, לבל יעבור בתוך 3 שנים עבירת אלימות שהנה פשע. אלא שבצד אינטרס הגמול וההרתעה ואחידות הענישה, כשמדובר בצעירים, יש לשקול גם את אינטרס השיקום, בפרט כשזה מוחשי ומשמעותי כמו במקרה דנן.

אעיר שהפרקליטות האמונה על האינטרס הציבורי, אמורה להפנים שאינטרס השיקום הינו שיקול משמעותי לטובת הכלל ואף המחוקק ראה זאת כך. מקום בו ברור שהנאשם הצעיר עשה דרך ארוכה וטובה בנתיב השיקום, אין מקום שב"כ המאשימה תשוב ותדרוש שליחתו למאסר בפועל.

20. לזכות הנאשם יש לזקוף את הודאתו במשטרה ובביהמ"ש, שיתוף הפעולה שלו, חרטתו הכנה, תקופת המעצר, הטיפול והשינוי החיובי שעבר מאז, גילו הצעיר וסיכויי השיקום הגבוהים כמתואר בהרחבה לעיל ובתסקיר שירות המבחן .

הנאשם פסע צעדים משמעותיים בדרך שיקום ארוכה, לפיכך במקרה זה, על אף החומרה שבמעשה ועברו של הנאשם, יש מקום לסטות ממתחם הענישה ולהעדיף את אינטרס השיקום, ובכך לאמץ את המלצת שירות המבחן.

21. הנני מאריכה את המאסר המותנה בר ההפעלה, בן ה- 7 חודשים שהוטל על הנאשם בת.פ. 14420-04-09 בבימ"ש לנוער בחיפה, למשך שנתיים מהיום.

הנאשם יחתום על התחייבות בסך 10,000 ₪, לבל יעבור בתוך 3 שנים עבירת אלימות מסוג פשע. אם לא יחתום יאסר למשך 45 ימים.

הנאשם יהיה בפיקוח שירות המבחן במשך 18 חודשים, במהלכם ימשיך בטיפול בהוסטל וישולב בטיפול היחידה להתמכרויות בקרבת מקום מגוריו.

הובהר לנאשם כי ניתן יהיה לשוב ולדון בגזר דינו, אם יפר את צו המבחן.

הנאשם ישלם למתלונן פיצוי בסך 3,000 ₪. הסכום ישולם ב- 5 תשלומים חודשיים שווים. תשלום ראשון ב- 1.8.14.

ב"כ המאשימה תעביר למזכירות פרטי המתלונן, לצורך תשלום הפיצויים.

הודעה זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 ימים.

ניתן היום, כ"ח סיון תשע"ד, 26 ביוני 2014, במעמד ב"כ המאשימה הנאשם וסנגורו.

ח. הורוביץ, שופטת